

Porin perusturvan lausunto liittyen Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston Ohjelman (2021-2027 vuosiksi) luonnokseen

Porin kaupungille on saapunut Sisäministeriön lausuntopyyntö 6.5.2021 liittyen Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston Suomen Ohjelman luonnokseen. Ohjelmaa työstetään vuosiksi 2021 – 2027.

Porin perusturva on ollut tietoinen kyseisen Ohjelman valmistumisesta ja osallistunut myös Sisäministeriön asettamaan ilmiöryhmän sidosryhmä työskentelyyn. Kyseessä oleva Ohjelman luonnos sisältääkin useita elementtejä, joita myös Porin alueen toimijat sidosryhmätapaamisessa määrittivät. Ohjelmaluonnos on hyvin kattava ja siinä esitellään tiiviissä paketissa erityisen laajoja ja pitkällä tähtäimellä tärkeitä teemoja. Ohjelmaluonnoksessa on nostettu erityistavoitteeksi kolme tavoitetta, jotka myös Porin alueen toimivat tunnustavat keskeiseksi kehittämiskohteiksi.

Eryyisen hienoa on havaita, että erityistavoitteessa 1 nostetaan esille mielenterveyspalvelut ja niiden aihepiirin osaamisen tärkeys sekä oikeudellisen neuvonnan ja oikeusapupalveluiden kehittäminen ja tarjonta.

On todettu myös useasti ja eri yhteyksissä, miten turvapaikkamenettelyn tehokkuutta tulee lisätä ja nyt tässä Ohjelmassa nostetaan myös se keskeisesti esille. Eryyisen lämmöllä luemme tietojärjestelmän kehittämistoimenpidesuunnitelmista ja oleskelulupaprosessien automatisoimisesta. Digitalisaation lisäksi tulee huomioida, että palvelujen tulee olla saatavilla myös niille, joilla ei ole riittävää suomen kielen taitoa.

Ohjelmassa todetaan myös että erityisryhmille, kuten ikääntyneille tai vammaisille maahanmuuttajille sekä ihmiskaupan uhreille tarjottavia palveluja tulee vahvistaa. Lisäksi mielestämme huomiota tulee kiinnittää nivelvaiheisiin eli palveluista toiseen siirtymiseen sekä kunnan sisällä että eri palvelun tuottajilla. Kaikilla tulisikin olla selkeät prosessikuvaukset palveluistaan. Porissa ei olla vielä samassa tilanteessa kuin suurissa Suomen kunnissa (Turku tai Helsinki) mutta jo täälläkin on mainittuja erityisryhmiä (ikäntyneet ja vammaiset maahanmuuttajat) ja heidän palveluverkostonsa kaipaa vahvistusta. On tärkeää myös pitkällä tähtäimellä että maahanmuuttajataustaisten naisten työllisyyden hoitoon panostetaan ja työllisyysastetta nostetaan. Ilahduttavaa, että tämäkin kärkitavoite näkyy Ohjelmassa. On hyvä että jo lähtömaissa tarjotaan kielikoulutusta ja osaajille pätevyitymispolkuja ja siten myös puolisoitten Suomessa työllistymistä edistetään jo ennalta.

Poikkeustilanteissa, ennakoimattomat ja uudet tilanteet vaativat uusia ratkaisuja myös kiintiöpakolaisten vastaanotossa ja vastaanottokeskuksesta kuntaan siirtyessä. Esimerkiksi nyt pandemian aikana etävastaanottojen laajuus on tuonut haastetta asiakasohjaukseen. Kotoutujat tarvitsevat kuitenkin apua arjen asioissa sekä viranomaisasioinnissa. Kuntasektori ei yksistään tuota palveluja tälle asiakasryhmälle, vaan laajaa verkostomaista yhteistyötä mm. kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on tehtävä jatkossakin. Palautusten täytäntöönpanoa valmisteltaessa tuleekin varmistaa että erilaisten alueiden palvelujen toimenpiteet ovat päätöksiä tekevien viranomaisten ja tuomioistuisten tiedossa.

Kaiken kaikkiaan Ohjelmaluonnos täyttää Porin näkökulmasta sille asetetut tavoitteet ja se nostaa esille ne kärkitavoitteet, joita kuntasektorillakin on todettu ruohonjuuritaso työssä keskeisiksi. Pohdimme lisäksi että vapaaehtoisjärjestöjen tuottama tuki on laittomasti maassa oleskeleville hyvin tärkeä. On huoli, että näiden ihmisten syrjäytymisriski on todellinen ja se aiheuttaa inhimillisiä ja yhteiskunnallisia haasteita. Ohjelmaluonnoksen lopussa mainitut tulostavoitteet ovat myös realistisia ja selkeästi mitattavia kohteita, jotka kytkeyyvät hienosti myös Kuntapalveluihin ja kunnissa tehtävään työhön.

Porissa 18.5.2021